

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K —
Vidéken: " 6 K, " 4 K 50¢.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Politikai tervezetek.

A megoldás.

Az egész magyar politikai világ arra törekszik, hogy a koalíciós kormány létrejöjjön. Bécsben ugyan van és volt kétféle terv a koalíció kibőjtölésére, de a kettő közül az egyik máris meghiusult, a másik szintén meghiusulóban van.

Az első terv ugyanis az volt, hogy Tiszát elbocsátják és az ideiglenes kabinet ideiglenesen, ideiglenes fejjel tovább hivatalban marad és áll a kibontakozás útjában. Ez a terv dugába dőlt, mert a miniszterek egyike sem, csodálatos módon még Khuen sem akart a vezetésre vállalkozni, sőt egyes miniszterek kijelentették, hogy ők arra az esetre sem maradnak, ha többi társuk vállalkoznék is. Ebből tehát nem lett semmi.

Most jött ennek a tervnek az alterve: menjenek az összes miniszterek és lépjenek helyükbe a politikai államtitkárok, a legidősebb államtitkárral mint elnökkel. Ezt sem lehetett megcsinálni, mert az államtitkárok is kijelentették, hogy ők nem becsülik magukat kevesebbre a minisztereknél és nem hajlandók akárcsak ideiglenesen kormányon lenni, ha pártjuk ellenzékekbe megy.

A második főtervre kerül a sor és ennek még nincsen vége. Ez abból áll, hogy legyen az új mi-

niszterelnök valaki, aki távol áll minden párttól, aki a Háznak nem is tagja és miniszterei legyenek a hivatalnok-államtitkárok. Ez a kabinet ellenjegyezze a király választását a feliratra és napolja el a Házat a válság végleges megoldásáig. Ez persze minden volna inkább, mint alkotmányos vagy parlamentáris kormány, mert nemcsak a többség, de még a szabadelvűpárt is megtagadna vele minden szolidaritást.

Ennek a második főtervnek az a baja, hogy szintén nem akad ember, aki a kétes értékű feladatra vállalkozik. Eddigelő két embert kínáltak meg: báró Burián Istvánt és báró Rozner Ervint, de egyikük sem fogadta el a megbízást. Tisza olyan politikust, aki egyszersmind képviselő, nem kínált meg és nem is mer megkínálni; az a bizonyos cilinderes ur a képviselők sorában nem található. Már pedig Tiszának legkésőbb szombatira újból kell Bécsben kihallgatásra jelentkeznie és valakit utódul ajánlania.

Az ügy mai állása szerint Tisza ezuttal sem fog „valakit”, hanem csak valamit ajánlhatni és állítólag, legalább így mondják szabadelvű körökben, Tisza ezt meg is fogja cselekedni. Ez a valami pedig az lesz, hogy a király a fölrirat alapján bizza meg a többséget kabinetalakítással. Ezt Tisza azzal fogja indokolni, hogy a második főterv

megvalósításához sem talál embert és hogy a szabadelvű párt olyan miniszterelnököt, aki nem a Ház többségéből kerül ki, nem vallhatja a magáénak és a maga programja képviselőjének. A szabadelvű párt is koalíciós kormányt követel.

Egy másik verzió szerint a király arra az esetre, ha Tisza nem tud embert találni, aki alkotmányon kívül utódul akarna beállni, Tiszáék hivatalban hagyása mellett új homo regiumot fog kiküldeni. Ez az új ember báró Burián István volna, aki a többség vezetőivel tárgyalna; a király pedig csak arra az esetre fogadná ismét az ellenzék vezéreit, ha Burián meg tudna velük egyezni és fogadtatásukat ajánlaná. Erre az esetre Tisza megkérné a többséget, hogy sua sponte szüneteltesse a Ház üléseit, míg az új királyi megbízott küldetése tart.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Elnök: Just Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja az irományokat, melyek között volt Aradvármegyének felirata a választásokon megnyitvaült nemzeti akarat érvényesítése tárgyában.

Battyány Tivadar gróf, a II. bíráló bizottság elnöke jelenti, hogy Henez Károly megbízó levelét a bizottság átvizsgálta s őt végleg igazolta. Következik a

felirati vita

folytatása.

A tetszhalál.

Angliában néhány nap óta mindenütt arról beszélnek, hogy egyik faluban egy fiu, aki már negyedik napja feküdt a koporsóban, mikor már éppen el akarták temetni, életjelt adott magáról. Természetesen az ilyen esetek manapság már a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak; de a régebbi időkben, amikor még az orvosi tudomány nem rendelkezett a mai kor pontos módszereivel, gyakran fordultak elő hasonló esetek.

Egy francia író a tizenharmadik század közepén egész vastag könyvet írt az ilyen tetszhalál-esetokről. 54 esetet hoz föl, midőn az illetőket élve temették el és 53 olyant, a mikor közvetlen az eltemetés előtt a koporsóban fekvők fölébredtek. Négy olyan esetet említ, amikor az élet jelei a megkezdett boncolás alkalmával mutatkoztak.

E négy eset közül a legismeretesebb Prevost abbének, a „Manon Lescaut” szerzőjének esete, akinek a teste még akkor is

életjelt adott, amikor a boncolás már annyira előrehaladott stádiumban volt, hogy nem-sokára a boncolás által okozott sebeibe halt bele.

A XIX-ik század első felében óriási föltűnést keltett egy hasonló borzalmas eset, mely egy lipesei sebészeti folyóiratban jelent meg. Egy tűzértszét leesett lováról és koponyatörést szenvedett; eszméletét elvesztette és rövid idő múlva az életnek legesekélyebb jele se mutatkozott rajta. Mivel az eset nyáron történt, előbb temették el, mint rendes körülmények között megengedhető lett volna.

Három nappal ezután, egy vasárnapon, sokan voltak együtt a templom udvarán, midőn egyszerre az egyik paraszt, aki az eltemetett tisztnak a sírdombjában állt, megrögzülve kiáltott fel, hogy valami mozgást vett észre a frissen hantolt földben, mintha a halott ki akarna jönni a sírjából. Az emberek hittek neki; gyorsan fölésták a sirt, s az eltemetett tisztnet életben találták.

A sírnak oly csekély volt a mélysége s a föld oly lazán volt ráhantolva, hogy a tetszhalott még elegendő levegőt kapott ahhoz, hogy életben maradhasson.

Poe Edgar, akinek életében és költészetében az ilyen borzalmas dolgok oly nagy szerepet játszottak, egy essay-ban ugyancsak hasonló esetet dolgozott fel. Stapleton Eduard londoni ügyvédet annak rendje és módja szerint eltemették, de a halottrablók a harmadik éjjelen felásták sírját és a bíró a vizsgálat megejtése céljából elrendelte a holttest boncolását; de mielőtt a boncoláshoz fogtak volna, elektromos árammal kísérleteztek a holttesten és pedig meglepő eredménnyel, mert a halottnak vélt ügyvéd újból életre kelt.

Ma már oly fejlett az orvosi tudomány, hogy egy bizonyos eljárás által, amely a régi orvosok előtt ismeretlen volt, a tetszhalott szívének a leggyöngébb és legszábálytalanabb működése is észlelhető.

Csipkefüggönyöket

legszebben tisztít
Hrabéczy Antal
Debrecen, Széchenyi-u. 12.

Hodzsza Milán: A vita előrehaladt stádiumában nem óhajt foglalkozni bővebben a felirattal s a tárgyalás során elhangzott beszédekkel, hanem csak röviden érinti az ezekkel összefüggő kérdéseket. Elismeri, hogy a feliratra szükség van alkotmányos szempontból is, de úgy véli, hogy a feliratban nemcsak a többségben levő szövetkezett pártok kívánságai, hanem az egész Ház kívánsága kellene, hogy bennfoglaltassék. Tagadja, hogy a nemzetiségek felirata akadályozná a kibontakozást. A nemzetiségek is óhajtják a régi rendszer pusztulását. Szóló pártja nem vett részt a november 18-iki erőszakosságot megbélyegző határozatot megelőző vitában, de azt helyeselte. Azért nem szólaltak fel akkor, mert ha ezt tették volna, fel kellett volna hozniuk azon erőszakoskodásokat is, melyeket a kormány nov. 18-ikát megelőzőleg a Házon kívül elkövetett. Ha a nemzetiségek nem értenek egyet a szövetkezett baloldallal a felirat kérdésében, annak oka nem a felirat tartalma, hanem az, ami a felirattól hiányzik. Az általános választói jogra nézve a nemzet többségének óhaja nincs kellőképpen kifejezve a feliratban, pedig ez benne van a függetlenségi párt programjában. Szóló követeli az általános választói jogot.

Felkiáltások balról: Meg lesz, de a magyar tudáshoz kötjük!

Hodzsza Milán: Foglalkozik a szabadelvűpártnak a választásokon megnyilvánult erőszakoskodásaival s ezt is vis major-nak mondja, mert nem lehetett ellene védekezni. Erre az erőszakoskodásra vonatkozólag felolvassa egy kiváló politikusként a választások alkalmával tett nyilatkozatát.

Felkiáltások balról: Ki az a politikus?

Hodzsza Milán: Dr. Strodoła Emil. (Derütség.) Szólónak bizonyos aggályai vannak s garanciákat nem vállal a földmivelés részére, ha a gazdasági különválás bekövetkezik. Az iparfejlesztés híve; sürgeti a progresszív adórendszer behozatalát. Foglalkozik a nemzetiségi kérdéssel. Gróf Zichy Vladimir egy cikke alkalmas arra, hogy áthidalja a nemzetiségek és a sovínisták közötti ellentétet. Panaszolja, hogy a nemzetiségeket másodrendű polgároknak, hazafiatlanoknak tekintik s velük szemben a legkisebb állami vagy megyei hivatalnok is visszaél hatalmával.

Sándor Pál: Önök olyan tót emberrel szóba se állanak, aki tud magyarul.

Hodzsza Milán: Ön azt nem tudja. (Zaj.) A választási visszaélésekről szólva megjegyzi, hogy a régi és új rendszer egyik oszlopos tagja — mint tudvalevő — öt millióval tatárjárást csinált. Kéri, hogy az ellenzék ne hagyja magát rossz információk vagy a rosszakarat által vezetett s ha komoly hazafiak akarnak lenni, akkor nem fogják pófozó bábnak tekinteni a nemzetiségeket.

Gál Sándor: Ne leckéztesse a Házat!

Hodzsza Milán: Tegnap azt vetették a nemzetiségek szemére, hogy nem szeretik a hazát; nos hát folyton emlegetni a hazaszeretetet fölösleges, az olyan, mint az a bizonyos tisztességes leányzó, ki a nap minden órájában szükségesnek tartja kijelenteni, hogy ő tisztességes. Tiltakozik a panszlavizmus vádjá ellen; az az ember, aki tótul is beszél, az még nem panszláv. Csak azok a bizonyos erélyes főispánok emlegetik a panszlavizmust; ezek egyike mondta egyszer, hogy ha nem volna panszlavizmus, eszínálni kellene, mert csak így tudnak érdeket szerezni.

Rakovszky István: Ez igaz, ez így van!

Hodzsza Milán: A nemzeti függetlenség kivívásával a nemzetiségi kérdés fokozatos megoldását óhajtja. Reméli, hogy a koalíció respektálni fogja jogait. Mihályi Tivadar feliratát fogadja el. (Helyeslés a balközépen.)

Achim L. András: Kijelenti, hogy szerinte az általános választói jog, a helyes gazdasági berendezkedés fontosabb az országra nézve a katonai javaslatoknál, amelyek csak új terhet rónak a lakosság vállaira. Az általános választói jogra nézve megjegyzi, hogy az adassék meg minden igaz magyar embernek. (Helyeslés.) Ezt különösen a nemzetiségekkel szemben hangsúlyozza. Szóló is gunyosan azt mondogatják, hogy alföldi születésű tót parasztagada. Hát ez igaz. De azt hiszi, hogy épp az idegen származású kötelessége arra törekedni, hogy abban az országban, a hol él, a legjobb hazafi legyen. Ha szóló Franciaországban élne, azon igyekezne, hogy az első francia hazafiak között legyen. (Általános helyeslés), ha pedig valaki zsidóországban él, legyen zsidó hazafi. (Derütség.) Az adózás rettenetesen igaztalan. Az utolsó parcellázásoknál nagy visszaélések történtek. (Ugy van! a baloldalon.) Ő nem akar kisebb adót fizetni, mint polgártársai, de fáj neki, ha tudja, hogy más vagyonosabb ember kevesebbet fizet. Szóló híve a kincstári birtokok és latifundiók méltányos parcellázásának. (Eljenzés balról.); foglalkozik a magyarmunkás helyzetével s azt mondja, hogy rossz sora van nálunk a munkásnak. A közmunkákat kapzsi vállalkozóknak adja az állam. (Helyeslés a baloldalon.) s a magyar munkás Amerika köszönbányáinak fehér rabszolgája. Adják ki a közmunkákat a népnek, nem lesz akkor oly nagy a kivándorlás. Politikai hitvallása, hogy e hazában a fajfentartó nép a magyar, mely azonban pusztulásnak indult. (Helyeslés.) Ezt meg kell akadályozni s ezért létre kell jönni egy magyar földműves-pártnak, mely a magyar paraszt érdekét felkarolná. Bár a felirati javaslat hangja itt-ott gyöngye, még is elfogadja, mert bizik a koalíció vezetőinek hazafiságában. (Élénk tetszés.)

Vancsó Gyula: A felirat ellen beszél és polemizál a többség eddigi szónokaival. **Szász József:** Olvasni nem szabad!

Vancsó Gyula: A feliratot nem tartja szükségesnek s az abban követelt önálló vámtérületet a magyar iparra és földművelésre veszélyesnek mondja. (Nagy zaj.)

Elnök: Csöndet kérek, mert nem lehet hallani a beszédet.

Kelemen Béla: Olyan halkán beszél, hogy nem lehet érteni.

Jankovich Marcell: Nem beszél, hanem olvas.

Vancsó Gyula: A katonai kérdésben, a választási és belügyi reformok kérdésében nagy, évekre kiterjedő előkészületekre van szükség. Ezekre még aludjunk vagy huszonegy óráig. (Zajos derütség balról.) Idéz Deák Ferenc beszédeiből, melyek e kérdéseket érintik.

Endrey Gyula: Legalább egy kis élvezhető része is lesz a beszédnek! (Derütség balról.)

Vancsó Gyula: A felirati javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után

Schriffert József: Követeli az általános titkos választói jogot s azt mondja, hogy ezt helyes lett volna bevinni a feliratba. A szövetkezett ellenzék megígérte, hogy támogatni fogja az erre irányuló törekvést. Sürgeti az adóreformot, nevezetesen a fokozatos adórendszer. A regálékrol is megemlékezik s kifejti, hogy a mostani rendszer tönkreteszi a községeket. A feliratot elfogadja. (Helyeslés balról.)

Elnök: Miután szólásra senki sincs följegyezve, a vitát bezárja. A zárszó joga illeti elsősorban az előadót, továbbá Mihályi Tivadart, ki külön feliratot nyújt be.

Gróf Batthyány Tivadar előadó: Röviden akar reflektálni az elhangzott beszédekre. A nemzetiségek vádaskodásait visszautasítja. Rágalom, mintha Magyarországon elnyomnák a nemzetiségek jogait; itt, a hol

Lukácsokból Lukacsiuk, Pap-okból Pop-ok, Szücsök-ből Szücsük lehetnek, nem lehet beszélni elnyomatásról. A hol a nemzetiségi vidékeken a cenzus kisebb, mint a magyar vidékeken — ott nincs elnyomatás. (Eljenzés és taps a bal- és a szélső oldalon.) A mi igaz a nemzetiségek panaszai közül, az mind szociális baj. Ezekért pedig szívvvel-lelékkel közösen küzdhetünk. A szabadelvűpárt részéről a vita folyamán azt hangoztatták, hogy a koalícióban nincsen elvi egység. És a szabadelvűpárt vezetői valószínűleg elmondták a felségnek is. De kérdezi, vajjon meg van-e az egység a szabadelvűpártban? Mi a szabadelvűpárt konkrét programja katonai kérdések dolgában?

Leszkay Gyula: Császári parancs! (Nagy zaj.)

Szatmári Mór: Törődnek ők a programmal?

Gróf Batthyány Tivadar: Így van ez a gazdasági kérdésekkel is. Vannak hívei a önálló s a külön vámtérületnek is. Polemizál Nagy Ferencel s kijelenti, hogy a Háznak ex-lexben való elnapolása törvénytelen és alkotmányellenes. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Felkiáltások balról: De még egyszer nem fogják megcsinálni, mert együtt maradunk.

Rákosi Viktor: Megesináljuk a jóléti bizottságot!

Gróf Batthyányi Tivadar: A magyar alkotmány átmeneti, ügyvezető kormányt nem ismer s ilyen nem alakítható. Felső minisztérium kinevezése az egyedül törvényes és alkotmányunknak megfelelő. Azt is mondták a jobboldal szónokai, hogy a koalíció csak pillanatnyi felháborodásban alakult. Ez a vád nem komoly s csak azt felel rá, hogy a magyar nemzet zöme helyesli a koalíciót. Bizonyosság erre a pótválasztások eredménye s a törv.-hatóságok állásfoglalása. (Tetszés.) Ajánlja a felirat elfogadását s kifejezi azt a meggyőződését, hogy az alkotmányos király meghajlik a nemzeti óhaj és akarat előtt. A Mihályi Tivadar által benyújtott ellenfelirat elutasítását kéri. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Elnök: Mihályi Tivadart illeti a szó. Akar-e vele élni?

Mihályi Tivadar: Nem.

Elnök: Következik a szavazás. Elfogadja-e a Ház a felirati bizottság benyújtott felirati javaslatát.

A Ház nagy többsége a javaslatot elfogadja.

Elnök: Határozatilag kimondja, hogy a többség a feliratot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául s Mihályi Tivadar ellenfeliratát elveti. Most következik a részletes tárgyalás. Javasolja, hogy a felirat nyolc részre oszthatassék s így tárgyalják részleteiben. (Helyeslés.)

Következik a

oim tárgyalása.

Gróf Batthyány Tivadar: A címhez módosítást nyújt be, hogy a „felséges apostoli király” megszólítás helyett „császári és királyi apostoli felség” tétessék. A módosítást a Ház elfogadja. A felirat eredeti szövegének azt a részét, hogy „Magyar-Horvát és Szlavonországok képviselői” még megtoldják azzal, hogy „és Dalmát-országok” összegyűlt képviselői stb.

A Ház a feliratot ezután részleteiben is megszavazta, illetőleg elfogadta.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Iskolaszéki ülés. A debreceni ev. ref. egyház iskolaszéke május 13-án d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

Eredeti Amerikai „Planet Jr.” ló-kapa kukorica, répa stb. kapálására — árjegyzék és utasítás kívánatra ingyen és bérmetve kapható csak egyedül

Bészler és Dávid

vaskoreskedőknél, DEBRECZEN, (Piac-utcza 7. sz.)

A főiskolai igazgatótanács ülése.

Az egyetem ügye.

Debrecen, május 12.

(Saját tudósítónktól.) A főiskola kormányzatának egyik hatalmas szerve, az igazgatótanács tegnap tartotta tavaszi ülését. A gazdag tárgysorozatban levő nem egy nagy horderejű ügy a tagok figyelmét teljes mértékben felkeltette, amit mutatott az igazgatótanácsosoknak csaknem teljes számban való részvétele. A gazdasági-tanács hosszú és alapos jelentése kapcsán a főiskola beleletére vonatkozólag több érdekes határozatot hoztak. A dr. Bartha Béla távozásával megüresedett jogakadémiai tanszékre az akadémiai tanárikar és a Kovács Lajos elhunytával megüresedett tanítóképezdei tanszékre a tanítóképezdei tanárikar véleményezése alapján megejtették a jelölést. Nagy vitát eredményezett az egyetem ügye. Az igazgatótanács üléséről, mely két napot vett igénybe, tudósítónk a következőket jelenti:

Az ülés elején.

Az ülést, melyen gróf Degenfeld József főgondnok és Dávidházy János esperes, mint Kiss Áron püspök helyettese elnökölték, Degenfeld József nyitotta meg. Megilletődéssel vették tudomásul Doroghy Lajos esperes elhunytát s érdemeit jegyzőkönyben örökítették meg. Az új igazgató tanácsosokat, Sulyok Istvánt, Fráter Barnabást, dr. Helle Károlyt igazolták. A gazdasági albizottság két megüresedett helyére dr. Helle Károlyt és K. Kiss Józsefet választották meg. Az akadémiai albizottságba dr. Szikszai Szabó Józsefet és dr. Helle Károlyt, a gimnáziumi albizottságba Sulyok Istvánt választották be s ugyanezen albizottság elnökéül Simonffy Imre kir. tanácsost jelölték.

Tanárok távozása.

Sokkal fontosabb volt a gazdasági albizottság jelentése a jegyzőkönyveiről, a főiskola 1905-6. évi költségvetéséről és az Andaházy-Szilágyi intézetről. A jelentéshez sokan hozzászóltak. Az eszmecserének eredményeképpen a főiskola jövő évi költségvetését elfogadták, Kiss György gyakorlóiskolai tanító javadalmazását a gyak.-iskola tandíj alapjának terhére 200 koronával emelték; a főiskolai alapok és csoportok az eddig fizetett kezelési hatod helyett ezután ötödöt kötelesek fizetni s egyuttal a tiszántúli ev. ref. egyházkerületet is megkeresi az igazgatótanács, miszerint a kezelési költség címén eddig fizetett 1400 koronát emelje fel, mert a költségek 10 év alatt, — mint az a kimutatásból látszik — 128 százalékkal emelkedtek.

E határozatok közt mégis a legfontosabb volt az, amelyre dr. Kérészy Zoltán és dr. Bartha Béla jogtanároknak fél év közben való távozása adott okot; kimondta ugyanis az igazgatótanács, hogy akadémiai tanárok fél év közben, gimnáziumi és tanítóképző intézeti tanárok pedig évközben semmiesetre sem távozhatnak el tanszékekről. E határozat figyelembe vételére a konvent utján a kormányt is megkeresi. Minden tekintetben helyeselhetjük e célszerű határozatot, mert ez évben a tanárikar előbb egyik, majd másik tanár távozásával az előadásokat nehezen tudta helyet-

tesítéssel megtartani, annyival is inkább, mert az első fél évben ezenkívül még egy tanár betegsége miatt szabadságot kapott, ugyancsak a második félévben is több tanár volt akadályozva nem egy ízben feladatának zavartalanul való teljesítésében.

A gazdasági tanács új szervezeti szabályzatát visszaadták s majd annak a véleményével együtt fogják letárgyalni.

Az Andaházy-Szilágyi intézet 1904. évi zárszámadását minden részében elfogadták.

Tanársjelölések.

Az akadémiai albizottság jelentése kapcsán a Bartha doktor helyére hirdetett pályázat eredményéről tétetett jelentés és a tanács megejtette a jelölést, melynek eredménye a következő:

1. Dr. Szabó Sándor,
2. Dr. Forgon Lajos,
3. K. Kiss József,
4. Kovács Gábor,
5. Máriás Károly.

A tanítóképző intézeti albizottság jelentését tárgyalván, a Kovács József volt igazgató elhunytával megüresedett matematika, fizikai tanszékre ejtették meg a jelölést a következőképpen:

1. Dr. Szentpétery Zsigmond okleveles tanársjelölt.
2. Nagy Vilmos debreceni helyettes tanár.
3. Majtényi András szatmári főgimnáziumi rendes tanár.

Az egyetem ügye.

Nem régen híre járt, hogy már szeptemberre négy új tanszéket állítanak fel a bölcsészeti szakon s ezekre a tanszékekre négy oly híres s tudományos férfit hívnak meg, kik a debreceni leendő egyetemnek mindig büszkeségei lennének. A négy új tanár fizetése azonban nem a mostani akadémiai tanárok fizetésével volna egyenlő, hanem a múlt évben kidolgozott egyetemi költségvetésbe felvett egyetemi tanári fizetés lenne. Ezt így az igazgató tanács nem fogadhatta el, hanem a javaslatot visszatette az akadémiai albizottsághoz, azzal az utasítással, hogy dolgozzon ki reális tervezetet s majd azzal együtt veszi tárgyalás alá.

A főgimnázium kitélepitése.

Még fontos ügy volt a főgimnáziumnak a főiskola kebeléből való kitélepitése. A főgimnáziumi tanárikar és a gazdasági bizottság javaslata alapján az egyházkerületi közgyűlésnek azt ajánlja, hogy az ajánlott telkek közül az épület telkének megváltására és megvételére, a költségek előteremtésére Kiss Áron és gróf Degenfeld József elnöklete alatt 14 tagú bizottságot küldjön ki. Ezzel a főgimnázium kitélepitésének ügye egy lépéssel a megvalósulás felé közelebb jutott.

VIDÉK.

Két gyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

Páratlan kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság történt néhány nappal ezelőtt Pecsényicska községben, melynek áldozatát — mint nekünk írják — tegnapelőtt találták meg a Cserna patak partján. Borotea Miklós nevű pecsényicskai lakos nyolc évig élt vadházasságban egy Harbut Helén nevű nővel, a kit azonban a múlt héten elhagyott. A válásnak az volt az oka, hogy Borotea a múlt ősszel Dubován megismerkedett egy Dragutin Mária nevű fiatal özvegyvel, a ki anyira megzavarta a férfi fejét, hogy azóta állandóan arra törekedett, hogy megszabadulhasson a vele élő Harbut Heléntől.

Az elválás könnyen ment volna, de Harbut Helénnek volt néhány száz korona

pénze s ezt szerette volna Borotea megkaparítani, mielőtt az asszonyon tuladott volna. Dragutin Mária, hogy közelebb legyen a férjéhez, két hónappal ezelőtt átköltözött Dubováról Pecsényicskára s ettől kezdve Boroteával terveket főztek, hogy miképpen lehetne a megunt Harbut Helént elpusztítani. A múlt hónap elején Borotea azzal lepte meg a szomszédokat, hogy Harbut Helén elhagyta őt és elment Romániába. Az ismerősök nem sokat törődtek a dologgal, mert tudták a férfi és a nő között állandó volt a civakodás.

Néhány nappal ezelőtt azonban egy pásztor megtalálta Harbut Helén holttestét a Csernapatak partján, amint az a leapadt vízből a parton maradt. Az esetet bejelentették a csendőrségnek, mely csakhamar kiderítette, hogy Harbut Helén gyilkosságnak esett áldozatul. Borotea ugyanis a múlt hó elején valami ürügy alatt elküldte az asszonyt Dragutin Mária lakására, a hol az ajtót rázárta s azután közösen megfojtották. A halott asszonyt két napig Dragutin lakásán rejtgették s azután kivitték a patakhoz és a megáradt vízbe dobták. A csendőrség a két gyilkost a beismerő vallomás után letartóztatta.

A zentai diákmerénylethez. Mint Zentáról írják, az ottani főgimnázium merénylő diákját, Dudás Elemért, a vizsgálóbíró csak úgy engedte szabadlábra, ha atyja Dudás Lajos polgármester tízezer koronát letesz biztosítékul. A kétségbeesett apa deponálta ezt az összeget, mire a fut a börtönből kibocsátották. Egyébként Dudás Lajos sürgönyileg hívott le Zentára két neves egyetemi orvostanárt, a kik a meglőtt Kátóna Imréről a golyót kivették.

Vizbefult leányok. Rémes szerencsétlenség hírének közlik Szatmárról. Venyige és Szekeres (Szatmárvármegye) községekből mintegy 10 leány akart csónakon átkelni a Szamoson. Két férfi vállalkozott, hogy átviszik őket a folyón. Mikor a folyó közepén lehettek, a leányok nevetgélve himbálóztek a csónakon, a mitől a csónak felborult s valamennyien a vízbe estek. A férfiaknak sikerült uszással elérniök a partot, ellenben a leányok valamennyien vizbefultak.

Letartóztatott pénzhamisító-banda. Szegzárdról jelentik: A szegzárdi rendőrség nagy pénzhamisító bandát fedezett fel, melynek főcinkosát, a 61 éves Kupránszki János vagyonos deési gazdát letartóztatta, a kinél megtalálták a pénzverő gépet, a pénzhamisításhoz szükséges anyagot és sok hamis pénzt. Kupránszki pénzhamisításért már egy ízben büntetve volt. A banda 1, 5 koronásokat és egyforintosokat hamisított. Erős gyanu alapján Szegzárdon letartóztatták még Máté Antal volt díjnokot és ennek édesanyját. A nyomozás tovább folyik, mert a bandának a vidéken is úgy látszik, több tagja van.

A mostoha áldozata. Biharon egy tizenhatéves gyermek, ifj. Kurucz Károly mérgett ivott és egy napi szenvedés után meghalt. A gyerek már rég foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Elkeserítette, hogy apjával meg kellett hasonlítani, mert az öreg gazda mostohát vitt a házhoz s minden vagyonát az asszonyra iratta, aki a mostoha gyereket nem tűrte meg a házban.

Gyujtogatás bosszúból. A rendőrség letartóztatta ifju Nagy János tápiószülyi 30 éves napszámot, aki a hó 7-én vasárnap Tápiószülyön fölgyujtotta apja zsufedeles házát. A legény félt büne következményétől

Férfi- és fiu-kalapok legnagyobb választékban legolcsóbban **Fekete Jakab** kalapüzletében.

és megszökött. A fővárosban bujkált azóta. Ma reggel a keleti pályaudvar harmadosztályú várótermében ráismertek s bevitték a rendőrségre. Ott azt vallotta, hogy nem volt megelégedve a szolgálati helyével s hogy kitölthesse a bosszúját, felgyújtotta az apja házát, akivel különben is ellenséges viszonyban volt. Atadták a bíróságnak.

Esküvő a halálos ágyon. Megható házasságkötési aktus folyt le tegnap délelőtt Marosvásárhelyen. Székely Lajos ottani birtokos a marosvásárhelyi II. szántótársulat elnöke — mint nekünk írják — halálos ágyán esküdött örök hűséget nejjének Nagy Mariának. Érezte ugyanis közeli halálát s törvényesíteni akarta nejtől született öt gyermekét. Ezen elhatározása ép a kellő pillanatban történt, mert alig néhány óra múlva már meghalt.

Bánffy báró miniszterelnök lesz.

Bánffy báró közeledik.

— Távirati tudósítás. —

A három fagyos szent, amely a naptár szerint holnap köszöntene hozzánk, a politikai kombináció egéről elvonult teljesen. Se Széll Kálmán. Se Burián. Se Roszner Ervin báró. Hanem egyedül és kizárólag Bánffy Dezső báró.

Sok titok kiderült, hogy Bánffy Dezső utoljára Bécsben járt. Kiderült, hogy politikai volt a vizitje és kijelentése az ezred nyelvről megnyerte Beck báró vezérkari főnök helyeslését ama föltétellel, ha ez az ezrednyelv tetszeni fog az új többségnek is, amely a koalícióból alakul.

Bánffy Dezső bárónak azért kellett beszédet mondania, hogy a maga ideáját apróbáltassa s tényleg szállithatta a sikert, mert Bánffy Dezsőnek a képviselőházban az ezrednyelvről tett kijelentéseit nemcsak helyesléssel kísérték a koalíciós pártok, de tapsoltak is hozzá. Sőt, s ez jelentés alakjában is közöltetett Bécsesél, a függetlenségi párt vezére, Kossuth Ferenc és a párt elnöke, Tóth János tapsoltak a nyilatkozathoz a legjobban, a legszenvedélyesebben.

Felderült báró Bánffy Dezsőnek, akinek miniszterelnökségét szeretettel emlegetik még ma is Bécsben és aki az egyetlen, aki elfogadható alapot adott a kibontakozásira.

Beavatottak állítása szerint Bánffy báró a hadvezetőséget azzal kapacitálta, hogy a magyarok nem akarnak hozzá nyulni az egységes katonai szervezethez, de egyetlen céljuk, hogy a nemzetiségeket a hadsereg útján is erősebben vonják a magyar állam kötelékébe.

Változás különben csak nyolctiz napon várható a magyar miniszterelnöki széken.

A VÁROSHÁZARÓL.

Az 1904. évi városi zárszámadás. Az 1904. évi városi zárszámadás ma fog ki-

kerülni a városi nyomdából. A zárszámadást a városi törvényhatósági bizottsági tagoknak már holnap, szombaton megküldik, hogy a legközelebbi közgyűlésig kiki áttanulmányozhassa azt.

Megtagadott államsegély. A Debrecen város által fentartott ipariskola eddig minden évben államsegélyben részesült a közoktatásügyi kormány részéről. Debrecen város hatósága az idén is folyamodott segélyért, de azt megtagadták a miniszteriumban. A kérelmet a város megismételte s erre tegnap érkezett le a miniszteri leirat, melylyel *ujból megtagadják a segélyt.* Persze, mert a pénz kiszolgált 13 próbás labancok kegydíjára kell!

Makó Lajos bucsuja.

Mélyen tisztelt közönség!

Bánatos szívvel mondom ma bucsut önöknek, mert hiszen hazulról távozom, de hálás köszönettel adózom mindazon jókért, melylyel 3 évi itt működésemet megtisztelni kegyeskedtek, mert ennek folytán jutottam ahhoz a boldogsághoz, hogy 3 évig hazai levegőt szívhattam és szeretetük melegét élvezhettem.

Hogy nem mint színész a színpadról bucsuzom, ez nem lekicsinylése, de nagyrabecsülése szeretetüknek. Én nem is azért jöttem haza, hogy itt személyi sikerek fényében sütkérezzem, hanem, hogy az önök gyönyörűségére vezessem a rám bízott színház ügyét. Ennek hoztam áldozatul művészetemet. Ha munkásságom nem felelt meg mindenben várakozásuknak, az sem igyekezetemen, sem akaratomon nem mult.

Most, hogy elmegyek, engedjék meg, hogy azzal a jóleső tudattal távozzam, hogy szívük egy kis zugában megőrzik emlékemet. Isten önökkel!

Debrecen, 1905. május 12.

Makó Lajos,
szinigazgató.

SZÍNHÁZ.

János vitéz. Tegnap este a „János vitéz” huszonkettedszer került színre, de miután vasárnap estére is ki volt tűzve, bizony nem nagy közönség nézte végig az utolsó operettelőadást, de a melyről persze a közönség nem tudta, hogy csakugyan az utolsó. Persze Felhő Rózsi sok-sok tapsot kapott s a többi szereplők is.

Az igazgatóság kérelme. Azon egyletek, melyek színházi utalványokat kiadtak, kéretnek ma este 6 órakor a színházi irodában beváltani utalványukat. A t. hátrálékos bérlők kéretnek a bérletösszeg második részét befizetni. Ujházi Ede felléptére az utalványjegyek nem érvényesek.

Színházi hírek. Ma, pénteken van az utolsó előadás, színre kerül Wolf Pierre 3 felvonásos vígjátéka, „A titok”, Ujházi Ede vendégfelléptével. A vígjáték főbb szerepeit Ujházi Ede m. v., Hadrik Anna, Mészáros

Giza, Ebergényiné, Csókáné, Hajnal Ilonka, Szabóné, Csontos Gyula, Palágyi Lajos, Szalay Károly és Szabó Gyuluska játszák.

Nagy tűz a temetőnél.

Egy tűzoltó lezuhant.

Temetés füstben.

Debrecen, május 12.

Tegnap délben 1 óra után a kistemplom félrevert harangjának hangjai hírül adták, hogy tűz van a városban.

Ugyanakkor a tűzoltólaktanyába is telefonjelentés érkezett, hogy a Mester-utca végén ütött ki a tűz Lóvy Bernát katonai szállító szénaraktárában. A tűzoltóság Publig Ernő tűzoltó parancsnok vezetésével teljes felszereléssel kivonult, de természetesen a könnyen gyuló anyag, a sok száraz széna egy nagy része már ekkor lángban állott.

Megfeszített munkával igyekeztek a tűzoltók a tűz utját elvágni, de most is nagy volt a vízhiány. Nagy nehezen sikerült vizet szerezni a lelenceházból, a Falk kefégyárból. E mellett még a tűzoltó laktanyából is kellett vizet szállítani.

Az oltás ilyen körülmények közt nagyon nehezen ment, úgy hogy egész délután dühöngött a pusztító elem s égett egész este közel 9 óráig.

Borzasztó füstöt váltott ki pedig a gyulékony anyagból a tűz, fojtón terjengett az az egész környéken.

Délután 3 óra tájban a Hatvan-utcai temetőben temetés volt. A szomszédban levő hatalmas tűz miatt azonban a temető valóságos füstfelhőbe volt borítva. A temetőben jelen levők alig tudták a megátsott sirveremhez hozzáférni s alig tudták a nagy füst miatt a koporsót elhelyezni és elföldelni.

Ugyanezen idő tájban az udvaron levő egyik szalmakazal tetejéről lezuhant oltás közben Bíró Mihály 23 éves hivatásos tűzoltó s olyan súlyos agyrázkódást szenvedett, hogy állapota reménytelen. A szegény ember iránt, akit hivatása teljesítése közben ért a szerencsétlenség, általános nagy a részvét.

A tűz e közben folyton terjedt s estére leégett a 3 raktárépület s az udvaron levő négy nagy kazal széna. Ezek közül az egyik épület 100 méter hosszú volt. A kár közel 25,000 korona, a mely biztosítás útján meg fog térülni.

A tűznél megjelent Kovács József polgármester és Szikszay Gyula tűzoltó főparancsnok is.

A rendőrség megindította a nyomozást a tűz okának kiderítése céljából. Nem lehetetlen, hogy a tűz gyújtogatásból származott.

Érdekes, hogy öt hónap alatt ez volt a 42. tüzeset Debrecenben.

UJDONSÁGOK.

* **Thaly Kálmán Debrecenben.** Thaly Kálmán e hó 20-án Debrecenbe érkezik. Ezuttal nem mint politikus, hanem mint történetíró jön hozzánk a százados Csokonai-ünnepre.

* **Rendőrségről.** Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, az iparügyek vezetője egy havi szabadságot kapott. Szabadságát a jövő hó elseje után kezdi meg.

* **Vármegyei közgyűlés.** Tegnap bocsájtotta ki Hajdu megye az e hó 16-án tartandó közgyűléséről szóló meghívást és tárgysorozatot.

Értesítés! Van szerencsém tisztelettel értesíteni az igen tisztelt Rendelőmet, hogy jó hírnévnek örvendő cipész műhelyemet, Kossuth utca 6. szám alól, **Simonffy-utca 19. sz. sarok ház** a királyi ítélő táblával szembe helyeztem át. Bátorodom felhívni szives figyelmüket, hogy **nincs szükség kész cipőt venni**, mert **24 óra alatt minden rendelést szállítok. Pontos kiszolgálás. Lebovits Zsigmond**, cipész-m.

Az egyes városok és községek számadásaival együtt 104 tárgya lesz a közgyűlésnek, ezek közt első helyen szerepel Heves vármegye ismeretes átirata. Fontos tárgyak lesznek még a háztartási és utadó alapok 1904. évi zárszámadásai.

* **Esküvő.** Katona József ev. ref. esztergályos segéd 11-én örök hűséget esküdt Márton Jusztikának Debrecenben.

* **A hajdumegyei Gönczy tanító-egylet tanulmányutja.** A hajdumegyei Gönczy tanító-egylet t. c. rendes és pártoló tagjai ezennel értesítettnek, hogy a Debrecen-Velencei kirándulásra oly kevesen jelentkeztek, hogy eme kirándulást megtenni nem lehet. E helyett a választmány f. hó 10-én tartott ülésében elhatározta, hogy a *Dunántulra és a Balatonvidékére rendez kirándulást*, amelynek költsége az 50 koronát nem fogja meghaladni. E kirándulásra vonatkozó utitervet és határidőt a kiküldött rendező-bizottság a hírlapok útján tudomására fogja hozni a t. c. egyesületi tagoknak. A választmány megbízásából. Debrecen, 1905. május hó 12. Kuthi Zsigmond egyesületi titkár.

* **A debreceni jogász- és tisztviselő-kör** május hó 14-én, vasárnap d. e. 11 órakor, saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Könyvtár rendezése és gyarapítására szükséges összeg megszerzése. Az elnökség.

* **Egy tanítónő balesete.** Sajnos baleset érte f. hó 11-én reggel a debr. ev. ref. egyház egyik rokonszenves tanítónőjét, Papp Gusztávné, Tóth Irmát. Csapó-utcán, a Barcsay-féle házban levő iskola folyosójának teljesen elkorhadt lépcsőjén megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy súlyos zúzódásokat szenvedett, melyek hosszabb időre elvonják a munkától. Felhívjuk e korhadt lépcsőkre az iskolás gyermekek érdekében is az illetékes hatóság figyelmét.

* **Elhunyt tüzoltó.** Horváth József tüzoltó szakaszpárancsnok 42 éves korában tegnap meghalt. Temetése ma délután lesz 4 órakor. A tüzoltóság a temetésen testületileg vesz részt.

* **Emlékünnepély a főiskolában.** Az ev. ref. főgimnáziumi ifjúsági gyülekezet, mely életképességének több ízben tanujelét adta, vasárnap emlékünnepélyt rendez, melyre a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A debreceni ev. ref. főgimnázium ifjúsági gyülekezete 1905. május 14-én d. e. 9 órakor a főiskola oratóriumában emlék és záró ünnepélyt rendez a következő műsossal: 1. Közének, 74-ik dicséret 12-ik verse. 2. Imádság. Tartja S. Szabó József, a gyülekezet felügyelő tanára. 3. Emlékezés Klobusitzky Pál és Pallay Erzsébet alapítókról. Irta és felolvassa Riesz Kálmán VIII. o. t. 4. A jöltevők. Irta V. Nagy Gusztáv, szavalja Balla Bertalan VIII. o. t. 5. Zengjünk hála éneket! Ének. Szövegét írta Erdős Károly VIII. o. t., dallamát vegyes karra szerzette Tatay Zoltán VIII.

o. t. 6. Knox János skót reformátor emlékezete. Születése 400 éves fordulóján, írta és felolvassa H. Nagy Jenő VI. o. t. 7. Reformátor emlék-ünnepén. Irta Szász Károly, szavalja Páncél József VII. o. t. 8. Az ifjúsági gyülekezet évi működéséről. Bezáró beszéd. Tartja Erdős Károly VIII. o. tanuló. 9. Közének 37. dics. 3. verse. Ez ünnepélyre t. címet tisztelettel meghívja az ifjúsági gyülekezet.

* **A debreceni magántisztviselők** egy része tegnap este 6 órakor a keresk. akadémia dísztermében értekezletet tartott az országos szövetség helyi bizottságának megalakítása ügyében. Dr. Szántó Sámuel tanár és Gaszner Géza ismertették a szövetség céljait, mint többek között a teljes vasárnapi munkaszünet, általános és kötelező nyugdíjbiztosítás, állástalan tisztviselők segélyezése, állasközvetítés, tanfolyamok tartása stb., melyeknek megvalósítására szervezkednie kell az érdekelteknek. A jelen voltak igen tetszett a szövetezés eszméje és mindjárt kimondták, hogy a helyi bizottságot meg kell alakítani. Az előkészítésre és tagok gyűjtésére 26 tagu bizottságot küldtek ki. Kívánatos volna, ha a bizottságba minden magántisztviselő belépne, úgy lenne annak igazán ereje és erkölcsi súlya céljai megvalósításához. A budapesti központ sürgőnyileg üdvözölte az értekezletet.

* **A Csokonai-ünnep vendégei.** A százados debreceni Csokonai-ünnepre eddig közel 70 vendég, — köztük a magyar íróvilág kiválóságai jelentették be érkezésüket. Így T. Akadémia, temesvári Arany János társaság, nyiregyházi Bessenyei-kör, szegedi Dugonics-társaság, kassai Kazinczy-kör, szatmári Kölcsey-kör, eperjesi Széchenyi-kör, nagyvárad Szigligeti-társaság, komáromvármegyei és városi muzeum egyesület, orsz. középiskolai tanár-egyesület, vidéki hírlapírók országos szövetsége, délmagyarországi közművelődési egyesület. II. Csurgói ev. ref. kollégium, a pápai Jókai-kör, az m.-szigeti Szilágyi István-kör, a pozsonyi Toldy-kör, az országos középiskolák tanári testülete. A legtöbb küldöttség korszorut is helyez el a Csokonai szoborra.

* **A debreceni zenede szombatra** hirdetett zenekari hangversenyt közbejött akadály miatt rövid időre elhalasztja. A hangverseny napja hírlapilag közöltetni fog.

* **A szent Erzsébet-egyesület** f. hó 10-én, szerdán tartott választmányi ülésén határozatba ment, hogy a június 3-ikára, tervezett nyári mulatságot *teljesen elejtik*. Véglegesen megállapodtak abban, hogy karácsonyi-vásárt fog rendezni szegényei javára az egyesület, mely december hó 17., 18., 19. napjain meg lesz tartva. Ezen karácsonyi-vásáron sok hasznos és érdekes dolog lesz kapható igen jutányos áron. Valamint mások által felajánlott kézimunkák elárulására is vállalkozunk, bizonyos feltételek mellett. A tervnek közelebbi megbeszélését és a részletek megállapítását az elnökség vezetése mellett a munkacsoportra ruházták át, mely 25 választmányi hölgyből áll és ma-

gát tetszés szerint kiegészítheti. — Annak idején bővebb hiradással leszünk. Azt is határozták, hogy a múlt télen szerzett örvendetes tapasztalások után a jövő ősztől kezdve a közkedveltségnek örvendező tea-estélyeket újból fogják folytatni. — Több szegény állandó segélyezésre felvételre, néhány folyamodót pedig előzetes vizsgálatra kiadtak. — A pénztár mostani állapota: 6631 kor. Együttal utólag említjük, hogy az április 27-iki hangversenyen felülfizetni szivesek voltak még: Bagdy K. ügyvéd 20 kor., N. N. 5 kor.

* **Az eső.** A vidékről mindenünnen esőt jelentenek a tegnapielőtti napról. Sok helyen valóságos záporosó esett. Persze, ha nem is mindjárt, de egy héten belül megint elkélne egy kis csapadék.

* **A siketnémák körutja.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az eddig fennálló 15 siketnéma-intézet részére a múlt évben körzetekre osztotta hazánk területét. A mi intézetünknek Debrecen és Szatmárnémeti szab. kir. városok és Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Szilágyvármegyék területe jutott. A helybeli intézet innen veszi fel növendékeit és anyagi segélyezését is leginkább e területről várja. Az intézet és az ezt fenntartó gyámolító egyesület épen azért mindent elkövet, hogy e városok és megyék lakóit a siketnémák tanításának szükségességéről, hasznos voltáról meggyőzze és őket anyagi támogatásra buzdítsa. Már pedig a legszebben megfogalmazott levélnél is többet ér az, ha a siketnéma maga beszél. Épen azért körutra indul a siketnéma-intézet 6 növendéke két tanárának vezetésével, hogy a beszédből eddig elért eredményt bemutassák. Elmennek majd e hó folyamán Szatmárnémetibe, Nagykárolyba, Zilahra és Szilágyssomlyóra, most vasárnap pedig Nyiregyházára, a hol a városháza nagy termében tartanak előadást. Ez utjokban Oláh Károly tanácsos, a siketnémák fáradhatatlan jóakarója s Balás Ödön gyógyszerész, siketnémáknak nem kevésbé jóbarátja kísérik.

* **A zászlóavatás** ünnepélyéről készült pillanatfelvételek egy része már kedd óta látható volt Letzter József fényképész kirakataiban. Ma tették közzsemlére a még hátralévő képeket és így most már az egész ünnepség lefolyása meg van örökítve, ugyanígy, hogy még azok is, kik a szép ünnepélyt nem látták, teljes képet alkothatnak maguknak, a negyvenhét felvételtől. A fényképek élessége és tiszta kidolgozása ritka szép eredmény a pillanatfotografálás terén; egyik vagy másik képen ugyszólván mindenki ráta van, aki részt vett az ünnepélyen. A kis képek mindegyike számmal van ellátva és megrendelhető Letzter műtermében.

* **Halálozás.** Munkácsi István máv. nyugalmazott főkecsimeszter és neje Vasas Juliánna mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett jó testvér, sógor és rokonunk, néhai Munkácsi János, nyugalmazott es. és kir. huszárörmesternek folyó hó 10-én d. e. 8 órakor, életének 47-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk halt tetemeifolyó hó 12-én d. u. 3 órakor Erzsébet-utca 19-ik számú

házunktól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna utcai temetőbe fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat folyó hó 13-án d. e. 9 órakor fog egék urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket bánatos szíjjel meghívjuk. Debrecen, 1905. május 11. Áldás és béke drága poraira! Az örök világosság fényeskedjék neki! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezti.

* **A Csokonai ünnep elszállásoló bizottsága** tegnap délután Oláh Károly elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak dr. Kardos Albert, dr. Kardos Samu, Fazekas Sándor, dr. Arvay Béla, Vetéssy Béla, Kis Sándor stb. Az elszállásoló bizottság jelentette, hogy az eddig bejelentett vendégek elszállásolásáról gondoskodva van. De persze még több szállásról kell gondoskodni, miután előreláthatólag 100 vendége lesz Debrecennek.

* **P. Nagy Zoltán növendékeinek hangversenye.** Ma délután tartja P. Nagy Zoltán, a kiváló zenetanár hangversenyét előrehaladott növendékeivel az Arany Bika disztermében. A hangversenyre beléptidij nincs. Műsor a következő: 1. Grieg: Elégia — Kolbenhayer Margit. 2. Schubert: Impromptu op. 142. — Harsányi Jolán. 3. Raff: La Fileuse — Irinyi Ilike. 4. Saint-Saens: Mandolinata — S. Szabó Emma. 5. Mendelsohn: Fantasia a-dur — Szántó Mariska. 6. Chopin: Polonaise gis-moll — Boros Anna. 7. Chován: Magyar hangulatképek — Popper Irma. 8. Haydn: Andante con. Variationi — Tatay Zoltán. 9. Rubintein: Valse-capric es-dur — Abraham Alice. 10. Beethoven: Auróra sonata — Máyer Pálma. A hangverseny kezdete délután 5 órakor.

* **Kávésok, vendéglősök gyűlése.** A debreceni vendéglősök, kávésok stb. iparsulata ma, május hó 12-én pénteken d. u. 4 órakor ülést tart, amelynek tárgyát a pincér szakiskola folyó ügyei képezik.

* **Tegnap halottak.** Az anvakönyvi hivatalhoz tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Czertes István ref. 6 hónapos, Ellenbogen Gyula izr. 25 éves, Krankata Albert róm. kath. 37 éves, Munkácsi János róm. kath. 47 éves, Balogh Imre ref. 48 éves, Horváth József ref. 46 éves, özv. Kiss Mihályné ref. 74 éves és Erdei István ref. 80 éves.

* **Női confectió** ujdonságok: übveier, angol utazó reglan, vizmintes imprignált ulstereben alkalmi eladása Rózsa Lajos divatruházában.

* **Az angol királynő szálloda** éttermében minden este cigány-zene.

* **A legjobb szabású finom uri fehérneműk** és angol női ingblouseok kizárólagos készítője Békés Lajos, Plac-utca 44.

* **Harisnya-kiállítás** és vásár megnyílt Bartha főtéri üzletében.

* **Valódi panama-kalapok darabja 5 és 6 kor., legjobb turista- és tennis-ingek 4, 5 és 6 korona Feketénél.**

* **Valódi angol zeñr bluz-kelmék darabja 3, 3-60, 5-40, mérték után készítve 7, 8 és 10 korona Barthanál.**

* **Napernyő-különlegességek** nagy választékban legolcsóbban kaphatók Barthanál.

TÁVIRATOK.

Az új homo regis.

Budapest, május 11. Jól értesült körökben azt tartják, hogy az új

homo regis, királyi megbízott: Burián volt közös miniszter lesz, aki már a közelben megkezdte a tárgyalásokat a parlamenti pártokkal.

A kormány vád alá helyezése.

Budapest, május 11. A vezetőbizottság ma ülést tart, a melyen indítványozni fogják, hogy a Ház hétfőn tartson ülést s ezen Kossuth indítványozza, hogy küldjenek ki parlamenti bizottságot, a Tisza kormány vád alá helyezése tárgyában.

Makó város és Justh Gyula.

Makó, május 11. Justh Gyula tudvalevőleg azért, mert nem az lett Makó város főjegyzője, akit ő akart, lemondott összes megyei bizottsági tagsági tisztségeiről. Ma a makói függetlenségi párt felkérte Justh Gyulát, hogy tagsági helyeit tartsa meg s a lemondást vonja vissza. x) Bravo!!

A hivatalnok miniszterium.

Budapest, május 11. Szabadelvű párti körökben is az a nézet uralkodik, hogy a jelenlegi kormányt mielőbb fel kell menteni, hogy a jövődő hivatal miniszterium akcióképes lehessen. E tárgyban különben a szabadelvűpárt intéző-bizottsága ma Hódossy Elnöklete alatt ülést tartott s ilyen értelemben határozott.

A háboru.

London, május 11. Kuropatkin tábornokot Linevics tábornok bevádolta a cárnak, hogy Kuropatkin az ő parancsainak nem engedelmeskedik. E miatt Kuropatkint a cárr visszahívta s Kuropatkin már utban is van Pétervár felé.

London, május 11. Tengeri ütközet 10 napon belül nem várható.

Leszurt rendőr.

Budapest, május 11. Ma itt a rendőrségen a tárgyaló teremben, szenzációs, vakmerő gyilkosság történt. Groth János veszedelmes csavargó, aki a fővárosból is ki van tiltva, kihallgatás közben egy hosszú rozsdás konyhakést rántott elő s azzal szíven szurta Molnár Antal 1676. számú fővárosi rendőrt. Molnár holtan rogyott össze.

A királyi felirat.

Budapest, május 11. A Ház mai ülésének végén elnök javasolta, hogy a képviselőház holnap tartson ülést s olvassassék fel a most már módosított felirat teljes szövegében. Ezután pedig válaszszák meg a még meg nem alakított bizottságokat s hallgassák meg a mentelmi bizottság jelentését.

Budapest, május 11. A feliratot lepecsételve a kormány utján juttatják el ő felsége a király színe elé.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Csalás lovakkal.** Mult év október havában Gulyás Józsefné hajduszoboszlói lakos Lente János kocsisától a debreceni országos nagyvásárra lovat küldött be. A

lóra Sztojka István és ifj. Farkas József lókupecsek 100 koronáért megalkudtak, a marhalevelet átírtattak annak rendje s módja szerint; pénzt azonban Lentének nem adtak, hanem adtak helyette egy sokkal olcsóbb gebét. A dologból per lett, melynek főtárgyalása tegnap volt dr. Oláh Miklós elnöklete alatt. A két lókupec azzal védekezett, hogy ők nem pénzért vették a lovat, hanem cserébe. Védekezésük nem járt sikerrel, a mennyiben a törvényszék Sztojkat 9 havi börtön és 20 korona pénzbüntetésre, Farkast 7 havi börtönbüntetésre és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Mindkét elítélt felebbezett.

§ **Leforrázott gyermek.** Gondatlanság következtében elkövetett emberölés vétsége miatt állott a bíróság előtt Tóth Lajosné Zöld Julianna, kihez nevenapján Artay János kis fiával elment névnapot köszönteni. Kevés ott időzés után ő maga elment, míg kis fia ott maradt. Ekkor történt a szerencsétlenség, ugyanis a mint a kis gyermek ott sürgött-forgott a mosás körül, véletlenül Tóthné a forró lugot ráöntötte. A kis ártatlan teremtes 8 nap alatt meghalt. A törvényszék a szerencsétlen asszonyt, ki beismerte tették s miatta eléggé megszenvedett, felmentette. Az ügyész felebbezett.

§ **Csalás és hamis tanuzás.** (Fővárosi tudósítónktól.) Érdekes bűnpörben semmisítette meg a két alsófoku bíróság ítéletét ma délelőtt a királyi Kuria. Megállapította, hogy a vádlott bűnös és a vád alól mégis fölmentette. A tényállás a következő:

Grósz Jenő ügynök utján egyik vidéki kereskedő nagymennyiségű árut rendelt a Rechnitzer és társa troppau cégtől. A kereskedő az árut nem akarta átvenni, mert ő nem a küldött árult rendelte és nem is oly nagy mennyiségben. A troppau cég bepörölte a kereskedőt és a bíróság kötelezte a kereskedőt az áruk átvételére, mert a tárgyaláson a koronatanu, Grósz Jenő ügynök azt vallotta, hogy a megrendelésnek megfelelően történt a szállítás. A kereskedő erre hamis tanuzás miatt följelentette az ügynököt, akit úgy a törvényszék, valamint a kir. ítélőtábla el is ítél négy hónapi fogháza. A Kuria szintén megállapította a hamis tanuzást, a vádlottat ennek dacára fölmentette, mert ha őszinte vallomást tett volna, akkor a tanuskodásával önmagát terhelte volna súlyosan, erre pedig senki sem kötelezhető.

HIREK.

Éjjeli posta.

Jókai özvegye férjhez megy. (Éjjeli expr. tud.) Szenzációs hírt olvasunk egy vidéki lapban, amely Budapestről kapott távirati értesülés alapján azt írja, hogy Jókai Mór özvegye, Nagy Bella, nemsokára újból férjhez megy. Dr. Schwarcz Gusztáv egyetemi tanár lesz a második férje, akivel állítólag az ősszel fog egybekelni. Hogy ebből a hírből mi igaz, azt nem tudjuk, a fővárosi lapok sem irnak róla. A kombinációba hozott új férj egyik kitünősége a budapesti egyetem jogi fakultásának és már nem fiatal ember. Érdekes, hogy a felesége csak pár hónap előtt vált el tőle, Schwarcz Gusztáv egy feltűnő szépségű aradi uri leányt vett nőül, a kivel hosszú éveken át a legboldogabb házasságban élt. Nemrég azonban ott hagyta s a válás kimondása után felesége lett Lánézy Leó udvari tanácsosnak.

Izléses modern lakberendezéseket

u. m.: ebédlő-, háló- uri szoba, iroda konyha és

* boltberendezéseket készít *
jutányos árért

Kovács József

műasztalos,
Rákóczi-utca 6. szám.

Minden faj **Szőnyegek**, szövet, csipke és applicált **függönyök és stórok** valamint ajtó és ablakra való és nyári függönyök, applicált és himzett posztó, plüss és selyem **asztal és ágyszerítők**.

Szines jó mosó női ruha, blouse és férfing szövetek, tennis flanellek.

Divatos női és férfi **harisnyák** és **Zsebkendők**, **Batist** fehérnemű, **fürdőköpeny**

Kardos László

üzletében,

Debreczen, Kossuth-utca 9. szám.

A nagyváradi t. sz. káptalan mikepércsi gazdaságában

260 db. raczka birka és mintegy 200 db. 4-6 hónapos malacz elado

Értekezhetni Mikepércsen.

az Uradalmi intézőségénél.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánja.

332—1905.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakpénzből álló javadalmazással egybekötött 2 (két) rendőrfogalmazói állás üresedett meg.

Ezek az állások az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésen választás útján fognak betölteni.

Azok, kik pályázni kívánnak, s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 20-ik napjának délután 5 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresendő állásokra is pályázat nyitattik.

Debreczen, 1905. május 4.

Domahídy Elemér főispán.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy Csapókert II. járás 282. szám Balogh Györgyné asszony

:: bormérési üzletét ::

az én vezetésem alatt folyó hó 14-én ünnepélyesen megnyitom, zenével és

díszkuglizással összekötve,

egy szép bárány kijátszásával, jó italokról és hideg ételekről állandóan kezeskedem.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradok tisztelettel

Sövényi István.

Orosházi kenyérsütőde és elelmezési csarnok

ajánlja

1 ko. új Egyiptomi hagyma 10 kr.,
1 ko. új Borso hagyma 40 kr.,
1 ko. új Nyári termés burgonya 22 kr.

Naponta friss uradalmi vaj.

* Férfi ingek, Gal-
* lérok, kéz-elők,
* Zsebkendők,
* harisnyák diva-
* tosnyakkezdők
* Esernyők

legjobb minőségben kaphatók

Szabó Lajos fiai

üzletében,

Debreczen, Rózsatér.

Eladó!

a Kapros Lipcsoiháti bérgazdaságban

80 magyar és Simentháli keresztetett tehének többnyire hasasok, hasasok és meddők is, továbbá 1, 2, 3 éves úszók és tinók, úgy osikók is; Vasút állomások H.-Nánás és Tisza-Polgár, Posta és távirtda Tisza-Polgár, értekezhetni az intézőségénél Kaproson. — Együttal 100 drb. szarvasmarhára keresek legelőt,

Édes Sándor, intéző.

Kapros, u. p. Tiszapolgár.

20.000 darab nemes rózsató

a legkitűnőbb fajokból, szép erős példányokban, igen jutányos árakban.

Felhívom a nagyérdemű közönség b. figyelmét

műkertészeti és rózsatelepem

megtétezésére, a mely különösgn a kertészkedő közönségnek igen tanulságos. — Virágüzletemben a legizléesebb csokrok, koszorúk, virágkosarak s mindenféle modern díszmunkák szolid árakban készítettnek.

Frissen vágott virágokból állandó nagy készlet.

A mai naptól kezdőe ugzancsak virágüzletemben kaphatók a következő saját termelésű friss zöldségeim: fejes-saláta, karalábé, ugorka, champignon gomba (osipke), hónapos retek.

Műkertészeti és rózsatelep:

a MÁV. állomás mögött. Osolnakázó-tó mellett, u. n. Egylet-kertben, Telefon 341. szám.

kiváló tisztelettel:

Farkas Gyula,

műkertész.

Virágüzlet:

Piac-utca 26. szám., Nagytőzsde mellett.
Telefon 304. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

„PÜNKÖSDI ROZSA” levele van.

Ajánlat.

URADALMI TEA VAJ naponta friss érkezési 1 frt. 20 kr. kilója KERTÉSZ SÁNDOR fűszer és csemege nagykereskedésében, Kossuth és Batthányi-utca sarkán.

SZALMA KA LAP-LAG minden színben kapható Félégyházi János fűszer és ásványvíz kereskedésében Piac és Miklós-utca sarkán.

EGY LITER borszéki víz 34 fillér 1 és fél liter, 38 fillér, 1 liter Répáti víz 30 fillér. Félégyházi János Piac és Miklós-utca sarkán.

ÚJ RESZLETÜZLET csapó-u. 22. megnyitott és ajánl vászon, kanavász, kész férfiruha, szövet és mosórukat stb. nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett.

SZÁRNYAS ÁLLATOKAT élve és leölve árusítok különként is tisztán kezelve keresztények részére. Inyencz különlegességek kaphatók és megrendelhetők Ozsváth Ferencz, Szécsényi-u. 6.

HAJDÚSZOBOSZLON egy jó forgalmu szatócsüzlet, mely italkiméréssel van összekötve, kedvező feltételek mellett átadó. Értekezni BORSY és FARKAS főtéren, Debreczen.

VARGAFI kapható, úgy szinte mindenféle tűzifa HEGYEDÜS EMIL faraktárába, valamint tölgyfaszőlőtaró tölgyfadeszka és válogatott szerszámfa, iroda Miklós-utca 7.

KÉT EGYMÁSBÁ nyíló elegánsan butorozott I. emeleti szoba, teljesen különített bejárattal május 15-től kiadó. Szent-Anna 5. sz.

SZECSKAI KÖR jargánnyal lőerőre berendezve szalmát, zsúppot és bármiféle takarmányt gyorsan és rövid idő alatt levág, jutányos árért. Eötvös-utca 66. szám alatt. Ugyanott a szecska kis és nagy mennyiségben kapható jutányosan.

Permetezéshez legtekélyesebb és legolcsóbb az országzerte elősmert legipbb 8 versenyen első díjjal kitünteteti a **Veréb István** által Debreczen, Május 1-től I. ker. szappanos-u. 10 szám saját házában gyártott pótszabadalmazott „**Sugár**” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve.

TISZTAN KEZELT hegyi vörös, fehér és kerti borok üvegenként a legjutányosabb árban kaphatók. Eötvös-utca 66.

SZINTARTÓ KÖTÖTT HARISNYÁK legnagyobb választéka MÁRTON GYULA rövidáru üzletében! 3 pár női vagy férfi kötött harisnya 70 krtól, 3 pár mintázott kötött divat harisnya 1 frttól, Gyermekek patent harisnyák 15 krtól feljebb.

REGI ÚJSÁGPAPIR különként kapható a kiadó hivatalban.

SZABNI TANITOK 10 koronáért. Cim a kiadó hivatalban.

A TENYÉR-JÓSNÓ lakását Hadhazy-utca 15. szám alá helyezte át.

EGY SZOBA, konyha, s. eiz kiadó. Jó vizű kút az udvarban, Kigyó-u. 49. sz.

ÜZLETHELYISEG a piacz-utczán a legjobb helyen berendezéssel egyült kiadó. Löwy F. Maradék Áruház, piacz-u. 9. sz.

HÁZHELY eladó jutányos árban Török-Bálint-u. 14. sz. Értekezhetni Török-Bálint-utca 18.

Eladás.

A CSOKONAI-UTCA 37. sz. házas telek kedvező feltételek mellett eladó. Debreczeni első Takarékpénztár.

EGY SZÉP NYARALÓ a Sesta-kerben, modern új épület, tágas terasszal, borpincével 670 négyszögöl beültetett jó részt nemes fajú szőlővel, jó vizű szivattyus kuttal eladó. Cim a kiadóhivatalban.

NYARALÓ KERT 1000 öl termő szőlővel, a jobboldali Sétakert nagverdőre néző frontján 6000 koronáért eladó. Tulajdonoslakik Simonyi-ut 26-c szám alatt.

FÜSZER-ÜZLETI berendezés jó állapotban, teljesen felszerelve eladó. Cim a kiadóban.

ELADÓ Hajduböszörményben egy jó karban levő bérház, kávéház, ahhoz lakás, táncsterem, öt üzlethelyiséggel, kedvező fizetési feltételek mellett. Értekezhetni lehet bármikor Beregszászi János tulajdonossal.

EGY jó karban levő női íróasztal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

BICYKLI CSOMAGHORDÁSRA három kerekű eladó. Kontsek Gézánál.

NEGY-ÖT szoba és mellékhelyiségekből álló uri lakás bérletbe kerestetik. Bővebbet Szilágyi Bálint szállás biztos.

Kereslet.

NŐI SZABO segédek (képesített leányok) és tanulóleányok felvételnek azonnal Györfy Károly női szabónál, József kir. herceg-u. 6.

ÜGYES gomblyuk varró leányok felvételnek. Cim a kiadóhivatalban.

EGY VABRO és egy tanuló leány felvétetik Nap-utca 11.

MEGVÉTELRE kerestetik egy vagy két drb. tiszta diván. Cim a kiadóhivatalban.

KERESTETIK VIDÉKRE, közel Debreczenhez, tisztességes családból, egy fiatal leányka, idős beteges nő mellé, mint otthonába apró dolgokra. Ruházat és biztosítékul 5 évre 400 koronát hagy. Cimem a Debreceni újság kiadóhivatalánál kapható.

FELSŐ kereskedelmiből jó sikerrel értségszített 2 évi gyakorlattal bíró szolid fiatal ember azonnali belépésre állast keres. Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelő,

magyar-német levelező és gépiró, kítűnő bizonyítványokkal, jelenleg bankban alkalmazva, helyben keres alkalmazást, azonnali belépésre. Cim: „H. S. 456.” postrest., Máramarossziget.

Mosó kelme ujdonságok:

Jó mosó kretonok,
Francia batisztok,

Himzett selyem batisztok,
Angol Ingbluz Zephirek,

Atlasz Szatenek,
Ruha vásznak

Bosznay J. és Társa
divat-áruházában,
Debreczen, Kossuth-u. 5.

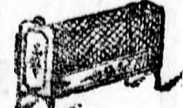
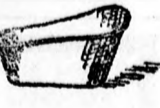
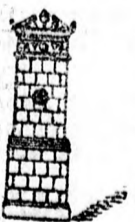
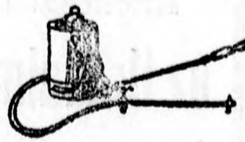
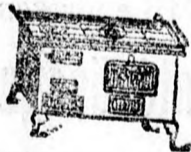
Egy a július—augusztus hónapokat kellemes nyaralóban tölteni óhajtó francia nyelvet szépen beszélő kisaszszony, -- sziveskedjék jelentkezni a Turai-téle irodáj helyező osztályánál Debreczen, Miklós-utca 8.

Új épület és mű lakatos üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szt.-Anna-utca 54 sz. alatt új épület és mű lakatos üzletet nyitottam. Helyben Piros Béla urnál mint üzletvezető 8 és 1/2 évig, továbbá külföldön szerzett tapasztalataim által, a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát bármily kivitelben elvállalok,
Tisztelettel

Mátéh Gyula

épület és mű lakatos.

Tóth Gyula
vaskereskedő
Debrecen, Piacz-utca 20 és 27 szám

Ajánl legjobb minőségben a **tavaszi idényre** kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket: Kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégszekrények, vas és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők minden vas és faiparhoz való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok** építkezésekhez **vasgerendák**, vas, porcellán kályhák, utóbbiakhoz **multiplikátor** (hőfejlesztő) betétek. — legolcsóbb bevásárlási forrás.